

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2023r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatowska
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 października 2023r. w Suwałkach

sprawy **J. O.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do rekompensaty

w związku z odwołaniem J. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 10 sierpnia 2023 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. O. prawo do rekompensaty;

zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz J. O. 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.08.2023 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.) i ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 164 ze zm.) odmówił J. O. prawa do rekompensaty, ponieważ nie udowodnił on 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu zatrudnienia. Do okresów pracy w warunkach szczególnych w szczególności nie uwzględniono, zatrudnienia w (...) w S. od 25.05.1990 r. do 31.12.2008 r. z powodu rozbieżności dotyczących zajmowanych stanowisk pracy wpisanych w świadectwie pracy i świadectwie pracy w warunkach szczególnych wystawionych przez pracodawcę.

W odwołaniu od tej decyzji J. O. wnosił o jej zmianę i przyznanie prawa do rekompensaty. Domagał się uwzględnienia do stażu pracy w warunkach szczególnych spornego okresu wskazanego w zaskarżonej decyzji, a udokumentowanego świadectwem pracy w warunkach szczególnych. Ponadto wnosił o uwzględnienie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie

(...) w E. od 2.01.1977 r. do 19.10.1987 r., łącznie z okresem służby wojskowej, gdyż w tym czasie wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a z powodu likwidacji pracodawcy nie dysponuje wymaganym świadectwem pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji. Co do okresu dodatkowo wskazanego w decyzji, podniósł, iż wnioskodawca nie przedstawił świadectwa pracy w warunkach szczególnych za ten okres.

Sąd ustalił, co następuje:

J. O. (ur. (...)) wystąpił z wnioskiem o emeryturę z rekompensatą 3.07.2023 r. Decyzją z 10.08.2023 r. przyznano mu prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.) począwszy od 1.07.2023 r., to jest od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jednocześnie zaskarżoną decyzją z 10.08.2023 r. odmówiono wnioskodawcy prawa do rekompensaty, z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

J. O. nie ubiegał się o prawo do emerytury „wcześniejszej” w związku z pracą w warunkach szczególnych (nie spełniał warunków stażowych – 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1.01.1999 r.). Z akt rentowych kapitału początkowego wynika, że przyjęto okresy składkowe 24 lata 4 miesiące i 1 dzień i okresy nieskładkowe – brak (decyzja ZUS z 24.04.2008 r. akta rentowe (...)).

J. O., po ukończeniu szkoły zawodowej, podjął 6.01.1976 r. pracę w Przedsiębiorstwie (...) w E.. Początkowo pracował jako dyspozytor ds. sprzętu, następnie od 1.06.1976 r. jako pomocnik operatora koparki. Po okresie praktyki w charakterze pomocnika, 24.09.1977 r. uzyskał uprawnienia maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych klasy drugiej i od 2.01.1977 r. do 19.10.1987 r. pracował na stanowiskach maszynisty sprzętu ciężkiego, operatora, maszynisty koparko-spycharki. W okresie tego zatrudnienia odbywał od 24.04.1978 r. do 14.04.1980 r. zasadniczą służbę wojskową. Z pozyskanych z archiwum akt osobowych (koperta k. 30) wynika, że przed powołaniem do wojska zatrudniony był na stanowisku operatora spycharki (...), a po odbyciu służby wojskowej powrócił do pracy w tym przedsiębiorstwie i z dniem 21.04.1980 r. powierzono mu ponownie obowiązki operatora.

Z wyjaśnień odwołującego się wynika, że zaczął pracować jako operator spycharki (...) i pracował około 3 lat na tej spycharce. Następnie dostał koparkę (...) i do końca pracy w (...) pracował jako operator koparki (...).

Przedsiębiorstwo (...) w E. wykonywało budowy w branży rolniczej, budowano przeważnie fermy, ale też budownictwo mieszkaniowe na potrzeby rolnictwa. Wyjaśnienia odwołującego się potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie: S. K. i Z. P., którzy pracowali na stanowisku operatora dźwigu w tym przedsiębiorstwie (k. 46 odw.). Świadcowie zeznali, że było zapotrzebowanie na operatorów. Nie było przestojów w pracach nawet w sezonie zimowym. Do budowy wykorzystywany był ciężki sprzęt, nie było robót wykonywanych mniejszym sprzętem. Ciężkiego sprzętu do prac budowlanych nie było dużo, wykorzystywany był wg grafiku, kierownicy budów pilnowali, żeby wykorzystać go do maksimum. Jak operator wykonał szybciej zlecone prace, to przenoszono maszynę na następną budowę. Według świadków nazewnictwo stanowiska maszynista i operator dotyczyło zawsze sprzętu ciężkiego – ciężkich maszyn budowlanych i stosowane były zamiennie.

J. O. wyjaśnił, że do końca zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. podwyższał swoje kwalifikacje, nawet zdobył tzw. jedynkę, czyli uprawnienia na wszystkie typy koparek, jako operator spycharek podwyższył kwalifikacje na koparko-ladowarki. W 1983 r. był na kursie na spycharki i zdobył uprawnienia drugiej klasy, pozwalające obsługiwać spycharki o mocy do 220 kW, to jest około 300 KM. Na koparkach też podwyższał kwalifikacje i w 2010 r. zdobył tzw. jedynkę.

Akta osobowe J. O. z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. zawierają potwierdzone za zgodność z oryginałem odpisy uzyskanych przez niego uprawnień maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych

rodzaj maszyn – spycharki i ciągniki do 200 kW – wielkość klasa druga – data uzyskania 24.09.1977 r., a następnie ponownie 14.05.1983 r.

rodzaj maszyn – koparki jednozwoziowe – wielkość do 0,8 m sześć. klasa trzecia – data uzyskania 31.03.1979 r.

Drugi wnioskowany okres pracy w warunkach szczególnych to zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w S., które następnie przekształciło się w Przedsiębiorstwo (...) S.A., w okresie od 25.05.1990 r. do 31.12.2008 r. Za ten okres zatrudnienia wnioskodawca pozyskał świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, ale zakwestionował je organ rentowy z powodu rozbieżności dotyczących zajmowanych stanowisk pracy wpisanych w świadectwie pracy i świadectwie pracy w warunkach szczególnych. Z tego okresu zatrudnienia nie pozyskano akt osobowych.

Ze świadectwa pracy wystawionego 17.12.2013 r. przez Przedsiębiorstwo (...) S.A. i podpisanego przez specjalistę ds. biurowych z imienną pieczęcią wynika, że J. O. zatrudniony w okresie od 25.05.1990 r. do 31.12.2008 r., stale, w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace maszynisty cmb, operatora cmb (ciężkie maszyny budowlane). Wskazano, że stanowisko to wymienione jest w wykazie A dziale V poz. 3 punkt 1 – maszynista koparek i ładowarek jednozwoziowych i wielozwoziowych – stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odnosnie tego okresu zatrudnienia J. O. wyjaśnił, że zaczynał pracę w tej firmie od koparki (...), a potem pracował na koparkach (...). Początkowo przedsiębiorstwo prowadziło melioracje, później, gdy powstał E., budowało oczyszczalnię, ale też przejście graniczne w B., drogi tzw. serwisówki, instalacje kanalizacyjną, wodociągową. Przedsiębiorstwo miało dużo pracy, było zapotrzebowanie na specjalizację operatora ciężkich maszyn.

Razem z wnioskodawcą pracowali przesłuchani świadkowie: W. G. i J. K. (zeznania k. 46). W. G. rozliczał w tej firmie operatorów i potwierdził, że wnioskodawca był operatorem koparki w pełnym wymiarze godzin. Wyjaśnił, że nazwa stanowiska: maszynista ciężkiego sprzętu albo operator ciężkich maszyn budowlanych stosowane było zamiennie i dotyczyło pracy na tych samych ciężkich maszynach budowlanych. Przedsiębiorstwo robiło oczyszczalnię ścieków, wykopy, kanalizacje. Kierownicy budów zbierali dokumenty dotyczące pracy operatorów na koniec miesiąca i dostarczali do firmy, a świadek zbierał raporty i je rozliczał. Z tych względów wiedział, gdzie i ile czasu pracował odwołujący się. Cały czas praca była wykonywana w terenie, w polu i polegała na obsłudze ciężkiej maszyny. Na budowie pracowano po 8 godzin dziennie, a jak trzeba było, to i 10, w nadgodzinach.

J. K. miał kontakt z wnioskodawcą ponieważ był mechanikiem ciężkiego sprzętu w tym przedsiębiorstwie. Potwierdził, że J. O. pracował jako operator na koparkach. Widywał go na budowach i naprawiał mu też maszyny. Operator pomagał przy naprawach, nie miał wolnego. Praca była zapewniona przez 8 godzin dziennie, często też w nadgodzinach, nie było przestojów ani z powodu braku robót, ani z uwagi na warunki atmosferyczne.

W trakcie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w okresie od 1.04.1995 r. do 29.05.1995 r. J. O. korzystał z urlopu bezpłatnego, co wynika ze świadectwa pracy sporządzonego 31.07.2015 r.

Okresy pracy w warunkach szczególnych, nie budzące wątpliwości Sądu, wynoszą ponad 26 lat. Tylko zatrudnienie w warunkach szczególnych w Przedsiębiorstwie (...) S.A., udokumentowane wymaganym świadectwem pracy, wynosi ponad 18 lat, co sprawia, że J. O. spełnia warunek stażowy – ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych - do przyznania rekompensaty.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 164 ze zm.), rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat (art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych).

Zgodnie z art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948 r., jeżeli przed dniem 1.01.2009 r. wykonywał przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art. 32 i 33 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie ma prawa do emerytury określonej:

- w art. 46 w związku z art. 29, 32 i 33 lub art. 39, art. 50, art. 50a lub art. 50e albo art. 184 ustawy emerytalnej,
- art. 34 i 48 w związku z art. 49 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2006 r. albo:
- art. 3 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 27.07.2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z DFUS oraz ustawy Karta Nauczyciela,
- art. 88 ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela

oraz nie ma prawa do emerytury pomostowej.

Bezspornym w sprawie jest, że J. O. urodził się po dniu 31.12.1948r. i nie posiada prawa do emerytury ustalonej na podstawie powołanych powyżej przepisów. Natomiast spór sprowadzał się do ustalenia, czy spełnia warunek dotyczący posiadania na dzień 1.01.2009 r. co najmniej 15- letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Wykonywanie pracy w warunkach szczególnych kwalifikuje się zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.). Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisami, do których odsyła art. 32 ust. 4 tej ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 tego rozporządzenia pracami w szczególnych warunkach są prace wymienione w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego... okresy pracy, o których mowa w ust. 1 stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Obniżenie wieku emerytalnego niektórym grupom zawodowym uzasadnia się narażeniem tych osób na szybsze niż przeciętne zrealizowanie się emerytalnego ryzyka z powodu wystąpienia w ich zawodach czynników negatywnych (najczęściej szkodliwych dla zdrowia lub obniżających sprawności psychofizyczne), które doprowadzają do wcześniejszej niż powszechnie utraty sił do wykonywania dotychczasowej pracy. Stąd też prawo do emerytury w wieku niższym nie jest tu przywilejem, lecz co do zasady wynika ze szczególnych właściwości wykonywanej pracy. Cechą niezbędną do uznania danego zatrudnienia za wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. jest wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Stanowi o tym przepis § 2 ust. 1 rozporządzenia, wskazując przez to, że intencją ustawodawcy było zawężenie zakresu okresów szczególnych tylko do tych okresów zatrudnienia, w których praca była faktycznie wykonywana, a nie do samego pozostawania w zatrudnieniu. Zaznaczyć bowiem trzeba, że tylko okresy wykonywania zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy kreują i wypełniają weryfikowalne kryterium uznania pracy o cechach znacznej szkodliwości dla zdrowia lub znacznego stopnia uciążliwości, lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Taki sam warunek odnosi się do wymagania stałego wykonywania takich prac, co oznacza, że krótsze dobowo (nie w pełnym wymiarze obowiązującego czasu pracy na danym stanowisku), niestałe świadczenie pracy wyklucza dopuszczalność uznania pracy za świadczoną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskutek niespełnienia warunku stałej znacznej szkodliwości dla zdrowia lub stałego znacznego stopnia uciążliwości wykonywanego zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; wyrok Sądu Najwyższego z 10 marca

2009 r. I UK 212/08 Wspólnota (...); wyrok SN z 21 listopada 2001 r. II UKN 598/00 OSNP 2003/17/419; wyrok Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2009 r. I UK 20/09 i inne).

Wnioskodawca przedstawił świadectwo pracy tylko za jeden okres zatrudnienia, zakwestionowane zresztą bezpodstawnie przez organ rentowy. Świadectwo pracy nie jest jednak jedynym dowodem na okoliczność świadczenia pracy w warunkach szczególnych. Świadectwo wykonywania pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu przepisu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. W postępowaniu sądowym traktuje się je jako dokument prywatny w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Dlatego sama treść świadectwa jest niewystarczająca (nie przesądza) na etapie sądowego postępowania odwoławczego czy dana praca była faktycznie pracą w szczególnych warunkach. Wymaga ono weryfikacji i oparcia w posiadanej przez zakład pracy dokumentacji z akt osobowych pracodawcy oraz w razie możliwości przy pomocy zeznań świadków i wnioskodawcy. Istotne jest faktyczne wykonywanie czynności a nie nazwa stanowiska zajmowanego przez pracownika.

Praca wnioskodawcy na stanowiskach wskazanych na wstępie winna być kwalifikowana poprzez zapisy zawarte w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze tj. w wykazie A dział V - "W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych", pkt 3 -prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Sąd zauważa, że rozbieżność w orzecznictwie sądowym wzbudziła kwestia uznania danej pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach w odniesieniu do stanowiskowo-branżowego wyodrębnienia prac w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W jednym z wyroków Sąd Najwyższy stwierdził, że nie można swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. Odmienne stanowisko opiera się na założeniu, że w sytuacji, gdy stopień szkodliwości, czy uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. została przyporządkowana do innego działu przemysłu.

Aktualnie kierunek orzecznictwa jest taki, że jeśli stopień szkodliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach została przyporządkowana do innego działu przemysłu. Takie stanowisko Sąd orzekający w tej sprawie akceptuje i uznaje za zasadne co do prac wykonywanych przez odwołującego się. Jeżeli uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia konkretnej pracy wynika z własnej jej branżowej specyfiki, to należy odmówić tego szczególnego waloru pracy wykonywanej w innym dziale przemysłu. Natomiast w sytuacji, gdy stopień szkodliwości czy uciążliwości danego rodzaju pracy nie wykazuje żadnych różnic w zależności od branży, w której jest wykonywana, brak jest podstaw do zanegowania świadczenia jej w warunkach szczególnych tylko dlatego, że w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze została przyporządkowana do innego działu przemysłu. Jeżeli bowiem pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy narażony był na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy innego działu przemysłu, w ramach którego to działu takie same prace zaliczane są do pracy w szczególnych warunkach, to zróżnicowanie tych stanowisk pracy musiałoby być uznane za naruszające zasadę równości w zakresie uprawnień do ubezpieczenia społecznego pracowników wykonujących taką samą pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2014-03-26 II UK 368/13).

Możliwe jest zakwalifikowanie pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, mimo że zatrudniający pracownika zakład nie należał do określonej branży (działu przemysłu) według konwencji (nomenklatury) rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd Najwyższy wyszedł z założenia, że nie można bezwzględnie zadekretować, że pracownik zatrudniony w innej branży nigdy nie wykonywał pracy w szkodliwych warunkach, czyli w takich samych jakie miał pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach na stanowisku określonym dla danej branży przemysłu w rozporządzeniu. Oparcie wykazu A do rozporządzenia na systematyce ujmującej poszczególne prace w szczególnym charakterze, nie służy zawężeniu kręgu uprawnionych, gdyż byłoby to sprzeczne nie tylko z ustawą, opartą przecież na powszechnym uprawnieniu, lecz również z samym rozporządzeniem, które nie mogło zawierać normy sprzecznej z ustawą. Wykaz nie ma więc podstawy do wprowadzenia ograniczenia - o ile w ogóle przyjąć takie zamierzenie - zaliczania pracy w szczególnych warunkach tylko dla zatrudnionych w danym dziale. W praktyce nigdy nie było to też tak rozumiane, skoro w wykazach resortowych lub innych branżowych wydawanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia prace w szczególnych warunkach nie były zawężane tylko do danego resortu czy branży (np. tylko do budownictwa czy tylko do transportu). Chodzi przecież o to że na określonym stanowisku pracy w szczególnych warunkach, niezależnie od branży czy resortu, zachodzi ujemne jej oddziaływanie na zdolność psychofizyczną do zatrudnienia, przez co pracownik zasługiwał na wcześniejszy wiek emerytalny (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2017-02-23 I UK 45/16).

Przedstawione dowody pozwalają przyjąć, że odwołujący legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, gdyż wykonywał prace wymienione w wykazie A dział V - "W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych", pkt 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez co nabył prawo do rekompensaty, przyznawanej w formie dodatku do kapitału początkowego - art. 23 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Świadczenie to jest przyznawane tym ubezpieczonym, którzy nie mają możliwości skorzystania z emerytury w obniżonym wieku emerytalnym (art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), ani z emerytury pomostowej. Wnioskodawca spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do rekompensaty.

W związku z tym, Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., postanowieniem z 26.10.2023 r. (k. 47) oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego bhp, uznając, że zmierza do przedłużenia postępowania. W ocenie Sądu, nastąpiło dostateczne wyjaśnienie sprawy, a praca w warunkach szczególnych J. O. jest, w ocenie Sądu, niewątpliwa, przez dłuższy niż wymagany w przepisach okres.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Organ rentowy przegrał sprawę, obowiązany więc jest zwrócić odwołującemu się koszty zastępstwa procesowego określone w § 9 ust. 2 w zw. z § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t. jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1964 ze zm.).